

Найголовнішим завданням цього правового акта має бути досягнення оптимального поєднання інтересів працівників і роботодавців при забезпеченні належного захисту прав та інтересів перших і збереження ефективного суспільного виробництва. Кодексу належить не стільки проголошувати й фіксувати рівні й нормативи охорони праці, пільги й компенсації, скільки стимулювати розвиток економіки, що допоможе створити належні умови для реального забезпечення названих норм. Прийняття Трудового кодексу сприятиме покращенню регламентації трудових відносин, підвищенню їх гнучкості, розвантаженню роботодавця від економічно невиправданих витрат на забезпечення гарантій і компенсацій працівникам, в результаті чого знизиться можливість розвитку нелегальних трудових відносин, підвищиться реальний рівень захисту прав і законних інтересів працівників.

Список використаних джерел:

1. Український юридичний термінологічний словник [Електроний ресурс]: Кодекс. - Режим доступу: <http://www.marazm.org.ua/document/termin/>.
2. Трудовий Кодекс України. Що нового? [Електроний ресурс]: Юридична компанія Варта. - Режим доступу: <http://jc-varta.com.ua/trudovoy-kodeks-hto-novogo.html?lang=ua>.
3. Ярошенко Олег Миколайович Джерела трудового права України, автореферат на здобуття доктора юридичних наук, спеціальність 12.00.05 – трудове право; право соціального забезпечення. – Харків. – 2007. - [Електроний ресурс]: Автореферати. - Режим доступу: <http://ua.convdocs.org/docs/index-43591.html?page=3>.

Законодавчі новели закріплення змісту права пацієнта на інформативну згоду

Дворніченко А.С., аспірант Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

Кожна людина має право на свободу вибору в багатьох сферах суспільних відносин. У сфері охорони здоров'я для пацієнта – людини, що звернулася за медичною допомогою, у положеннях законодавчих актів передбачена можливість вибору методів діагностики і лікування. Тим самим підкреслюється важливість рівноправної участі пацієнта в процесі лікування свого захворювання.

На жаль на сьогодні у сучасному законодавстві, яке врегульовує суспільні відносини у сфері охорони здоров'я, відсутнє законодавче врегулювання прав пацієнта у конкретному нормативно-правовому акті, яке б визначило їх перелік та зміст.

Комплексний аналіз вітчизняної нормативно-правової бази дає можливість викристалізувати права пацієнтів і визначити ті прогалини, що характеризують чинне законодавство в цій царині. Найповніше регламентуються права пацієнтів Основами законодавства України про охорону здоров'я [1], декларацією прав людини у сфері охорони здоров'я. Окрім цього, права пацієнтів можемо визначити виходячи з норм Конституції України [2], Цивільного кодексу України [3] та Клятви лікаря, затвердженої Указом Президента України [4].

Аналіз вітчизняного законодавства дає підстави говорити, що в Україні пацієнт має право на особисту недоторканність (ст. 29 КУ, ст. 289 ЦК, ст.ст. 42, 43 Основ), тобто на інформовану згоду на медичне втручання,

відмову від медичного втручання.

Проблема інформованої згоди є одночасно і фактором реалізації прав пацієнта при одержанні медичної допомоги, і засобом профілактики виникнення юридичних конфліктів[5]. Комплексний, багатоаспектний характер обумовлює складність і неоднозначність підходів до інтерпретації і правового значення інформованої згоди.

Питання інформованої згоди на медичне втручання є наріжним каменем усєї системи юридичного забезпечення медичної діяльності. Вона пов'язана з юридичним підтвердженням згоди пацієнта на медичне втручання – чи це медичний експеримент, проведення штучного переривання вагітності або видалення[6, с. 160-161].

З вище викладеного випливає, що на даний час право пацієнта на інформовану згоду, але на сьогодні зміст даного права безпосередньо не закріплено. Для врегулювання суспільних відносин та законодавчого визначення змісту права пацієнта на надання інформативної згоди було розроблено проект Закону «Про права пацієнтів» номер 2438 від 01.03.2013 за яким надання медичної допомоги допускається за наявності добровільної згоди на це дієздатного пацієнта (або особи, яка відповідно до законодавства має неповну цивільну дієздатність), інформованого про стан свого здоров'я. Щодо пацієнта віком до чотирнадцяти років, а також пацієнта, визнаного в установленому законом порядку недієздатним, медична допомога здійснюється за письмовою згодою його законного представника, поінформованого про стан здоров'я такого пацієнта. Порядок отримання письмової згоди пацієнта або його законного представника на надання медичної допомоги затверджується центральним органом виконавчої влади у сфері охорони здоров'я. Якщо відсутність письмової згоди на надання медичної допомоги може призвести до тяжких для пацієнта наслідків, медичний працівник зобов'язаний йому це пояснити. Якщо і після цього пацієнт відмовляється від надання медичної допомоги, медичний працівник має право взяти від нього письмове підтвердження про відмову від надання медичної допомоги, а у разі неможливості його одержання – засвідчити відмову від надання медичної допомоги відповідним актом у присутності свідків. У невідкладних випадках, при наявності реальної загрози життю пацієнта та неможливості отримання письмової згоди пацієнта або його законного представника на медичне втручання, медичні працівники повинні діяти виключно в інтересах врятування життя пацієнта. Якщо законний представник не дає свою згоду на надання медичної допомоги пацієнтові і така відмова може мати для пацієнта тяжкі наслідки, медичний працівник зобов'язаний повідомити про це органи опіки і піклування [7].

З огляду на зазначене вище бачимо, що зміст права пацієнта на надання інформованої згоди на медичне втручання на даний час безпосередньо законодавчо не визначене. Для вирішення вказаної проблеми у Верховні Раді України сьогодні знаходиться законопроект спрямований на вирішення вказаних суспільних відносин.

Нормативне затвердження мінімально необхідного обсягу інформування пацієнта може істотно поліпшити ситуацію з юридичними конфліктами, що виникають у разі неотримання пацієнтом бажаних результатів, на які він розраховував, погоджуючись на медичне втручання.

Безумовно, не можна не брати до уваги, що всі пацієнти мають різний рівень знань у медичній сфері. Вважається, що рішення питання про те, яка саме інформація є необхідною і достатньою, входить у компетенцію лікарів та юристів.

Список використаних джерел:

1. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19 листопада 1992 року №2801-ХІІ (в редакції Закону від 9 лютого 2006 року) // ВВР України. – 1993. – № 4. – Ст. 19.
2. Конституція України – Електронний ресурс. – [Режим Доступу]: <http://zakon4.rada.gov.ua>
3. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року (із змінами та доповненнями) // ВВР України. – 2003. – № 40–44. – Ст. 356.
4. Про Клятву лікаря : Указ Президент України від 15.06.1992 № 349 – Електронний ресурс. – [Режим Доступу]: <http://zakon4.rada.gov.ua>
5. Стеценко С.Г. Защита прав пациента и информированое согласие // Здравоохранение. - 2001. - № 12. - С. 129-135.
6. Медичне право України: Підручник / Стеценко С.Г., Стеценко В.Ю., Сенюта І.Я. // За заг. ред. д.ю.н., проф. С.Г. Стеценка. -К.: Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2008. - 507 с.
7. Проект Закону про права пацієнтів № 2438 від 01.03.2013 – Електронний ресурс. – [Режим Доступу]: <http://zakon4.rada.gov.ua>